

Készült a Miskolc Egyetem

MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

OKTATÁSI SEGÉDANYAG AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁK SZÁMÁRA

egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
egyutthalado@uni-miskolc.hu

Környezetismeret 3.

Kollár Krisztián

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Környezetismeret 3.

Kollár Krisztián

EGYÜTTTHALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

Miskolc, 2012.

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

**Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának
Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében**

SZERZŐK

Dr. Illésné dr. Kovács Mária – Irodalom 3., Irodalom 4.
dr. Kecskés Judit – Nyelvtan 3., Nyelvtan 4.
Kollár Krisztián – Környezetismeret 3., Környezetismeret 4.
Nagy Judit – Matematika 3., Matematika 4.

Pedagógiai szakértő: Cserekllye Erzsébet

SZERKESZTETTÉK

Nagy Judit és Kollár Krisztián

Grafika: Rostás Édua

Fotó: Kollár Krisztián,

illetve a többi fotó a kötet végén részletezve

Lektorálta: Bakos István Szabolcs

A szerzők minden jogot fenntartanak a kézirat minden
szöveges és grafikai elemével kapcsolatosan (kivétel a kötet végén
részletezett jogdíjmentes fotók köre)!

**A kézirat weboldalunkon elektronikus formában megtekinthető,
de módosításához, másolásához, bármilyen hasznoszerzéssel
járó használatához vagy továbbadásához
a szerzők nem járulnak hozzá!**

<http://egyutthalado.uni-miskolc.hu>

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

A projekt az Európai Unió Európai Integrációs
Alapjának támogatásával valósul meg.

TARTALOMJEGYZÉK

A MAGYAR ÁBÉCÉ	4
ELŐSZÓ	5
ÉLETTELEN TERMÉSZET	7
ÉLŐ TERMÉSZET	21
TESTÜNK ÉS ÉLETMŰKÖDÉSÜNK	37
TÁJÉKOZÓDÁS TÉRBEN ÉS IDŐBEN	49
ORSZÁGISMERET	63

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

ESZKÖZTÁRADÓ

MISKOLCI EGYETEM

BÖLCSEZETTUDOMÁNYI KAR

MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZET

gyutthalado@uni-miskolc.hu

GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

A MAGYAR ÁBÉCÉ

NAGYBETŰK

A	À	Á	À	B	B	C	C
Cs	Cs	D	D	Dz	Dz	Dzs	Dzs
E	E	É	É	F	F	G	G
Gy	Gy	H	H	I	I	Í	Í
J	J	K	K	L	L	Ly	Ly
M	M	N	N	Ny	Ny	O	O
Ó	Ó	Ö	Ö	Ő	Ő	P	P
Q	Q	R	R	S	S	Sz	Sz
T	T	Ty	Ty	U	U	Ú	Ú
Ü	Ü	Ű	Ű	V	V	W	W
X	X	Y	Y	Z	Z	Zs	Zs

kisbetűk

a	a	á	à	b	b	c	c
cs	cs	d	d	dz	dz	dzs	dzs
e	e	é	e	f	f	g	g
gy	gy	h	h	i	i	í	í
j	j	k	k	l	l	ly	ly
m	m	n	n	ny	ny	o	o
ó	ó	ö	ö	ő	ő	p	p
q	q	r	r	s	s	sz	sz
t	t	ty	ty	u	u	ú	ú
ü	ü	ű	ű	v	v	w	w
x	x	y	y	z	z	zs	zs

ELŐSZÓ

KEDVES BARÁTOM!

Ismerkedj meg Kócoszal, a magyar puli kutyával!

Ezután ő vezet Téged a tanulásban, a magyar nyelvvel való ismerkedésben. Kócos szereti a csontot. Ezek a csontok jelölik a Neked való feladatokat.

jelöli az egyszerűbb feladatokat.

jelöli a nehezebb feladatokat.

az igazán éhes kiskutyának való! Sok új szót tartalmaz és alapos magyar nyelvtani ismereteket igényel.

Ne aggódj! Kócos is sokáig rágódik a csontokon, Neked is van időd és sok helyed az írásra, rajzolásra!

Szeretném, ha egy nyelven beszélhénk!

Azaz szeretném, ha sokat beszélnél és írnál magyarul! És szeretném, ha megértenénk egymást!

Ezért arra kérek, fordítsd le az anyanyelvedre a feladatok utasításait:

Húzd alá! _____

Rajzold le! _____

Kösd össze! _____

Egészítsd ki! _____

Másold le! _____

Csoportosítsd! _____

Írd le! _____

Olvasd el! _____

Melyik betű hiányzik? _____

Lapozz ide mindig, ha nem érted a feladat utasítását!

Remélem, Kócos és a sok feladat segít a magyar nyelv tanulásában!

A szerző

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Élettelen természet

Készült a Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

TÖMEG:

148 g

Hossz:

215 mm

HALMAZÁLLAPOT: szilárd

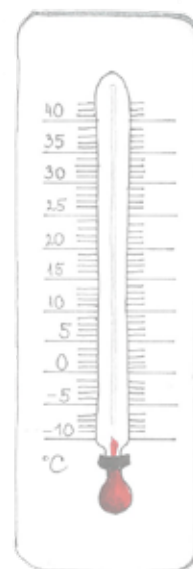
1. Olvasd el a mondatokat! Egészítsd ki a rajzokat: rajzolj, színezz!

A kancsóban 5 dl tej van.

A hőmérőn 15 °C van.

A fecskendőben 3 ml vér van.

A fazékban a leves majdnem 100 °C-os.

2. Kösd össze az órákkal!

öt perc múlva hét óra

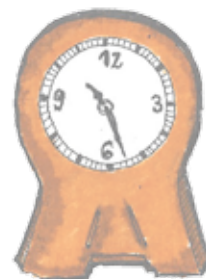
két perccel múlt negyed hat

háromnegyed nyolc

két perc múlva fél tizenegy

16 óra 28 perc 42 másodperc

10 másodperc múlva tizenkét óra

3. Tegyé! ✗ jelet a hamis, ✓ jelet az igaz állítások mellé!

Kócos 42 km hosszú.

Kócos hosszúsága nem 69 mm.

Kócos tömege nem 50 cm.

Kócos hőmérséklete 42 cm.

Kócos magassága 50 cl.

Kócos tömege 13,5 kg.

Kócos magassága 5 dm.

Kócos hossza 420 mm.

50 cm

42 cm

4. Egészítsd ki! **Érzékelhető** vagy **mérhető** tulajdonság?

A kenyér illata _____.

A körte íze _____.

Az országhatár hosszúsága _____.

A Balaton hőmérséklete _____.

Kócos tömege _____.

A joghurt színe _____.

Az énekesmadarak hangja _____.

Egy pohár gyümölcslé úrtartalma _____.

5. Írj te is **mérhető** és **érezhető** tulajdonságokat!

Mérhető:

A sajt tömege mérhető.

Érzékelhető:

6. Pótold a hiányzó toldalékot!

Egy perc 60 másodperc _____ áll. Egy perc _____ 60 másodperc van.

Egy óra hatvan perc _____ áll. Egy óra _____ 60 perc van.

Egy nap 24 óra _____ áll. Egy nap _____ 24 óra van.

Egy hét hét nap _____ áll. Egy hét _____ hét nap van.

Egy év 12 hónap _____ áll. Egy év _____ 12 hónap van.

Egy év négy évszak _____ áll. Egy év _____ négy évszak van.

7. Pótold a szóközöket! Írd le az egybeírt mondatot!

Anégyévszaktavasnaknyárnakősznekéstélnek hívjuk.

Atavasziésnyárihónapoknevemárciusáprilismájusjúniusjúliusésaugusztus.

8. Kösd össze a párjával!

centiméter

másodperc

tél

mp

dekagramm

milliméter

dl

deciliter

cm

kg

mm

dkg

kilogramm

9. Kérj segítséget osztálytársadtól! Írd le az őszi és a téli hónapokat!

Őszi hónapok:

Téli hónapok:

Húzd alá az őszi hónapokban a hosszú magánhangzókat!

Húzd alá a téli hónapokban a magas magánhangzókat!

10. Írd le sorrendben a hét napjait!

11. Írd le sorrendben a hónapokat!

Húzd alá azt, amelyik a legkevesebb szótagból áll!

Karikázd be azt, amelyikben a legtöbb mássalhangzó van!

12. Írd le, melyik hónap neve a leghosszabb az anyanyelveden!

13. Egészítsd ki a mondatokat!

Párolg^{ás} az, amikor egy anyag párolog.

Forr az, amikor egy anyag forr.

Olvad az, amikor egy anyag olvad.

Fagy az, amikor egy anyag megfagy.

Oldód az, amikor egy anyag oldódik.

Lecsapód az, amikor egy anyag lecsapódik.

14. Melyik anyag milyen? Írd a táblázatba!

jég, víz, alma, levegő, kéreg, koponya, tej, gyümölcs, térkép, olaj, füst, gőz, ág, fa, csőr, hús

Szilárd	Folyékony	Légnemű/Gáz
jég,		

15. Olvasd el a szöveget! Válaszolj a kérdésekre!

Az anyagok lehetséges állapotát a fizikai körülmények határozzák meg. Az ilyen állapotot halmazállapotnak nevezik. A szilárd halmazállapotú anyagoknak meghatározott alakja és térfogata van. A folyékony halmazállapotú anyagok alakja változik, térfogatuk állandó. A légnemű anyagok, más néven gázok kitöltik a teret. Nincs jellemző alakjuk és térfogatuk.

Milyen anyagnak van meghatározott alakja és térfogata? _____

Mi tölti ki a rendelkezésére álló teret? _____

Milyen halmazállapotú anyagoknak változik az alakja? _____

Milyen halmazállapotú anyagnak nincs jellemző alakja? _____

16. Húzd alá a 15. feladatban az összetett szavakat!

Írj te is öt másik összetett szót!

17. Gyűjts szavakat a 15. feladatból a szövegből!

Mik? _____

Mije? Mijük? _____

Mit csinál? Mit csinálnak? _____

Mit? _____

18. Hány szótag alkotja a 15. feladat szavait? Másolj ide néhány szót!

Kevesebb, mint négy szótag	Négy szótag	Több, mint négy szótag

19. Pótold a szóközöket! Írd le a mondatokat!

Melyik kép tartozik a mondatokhoz? Írd a képre a számot!

1. Fagyássoránafolyékonyanyagszilárdanyaggá vált.

2. Olvadássoránaszilárdanyagfolyékonyanyaggá válik.

3. Párolgássoránafolyékonyanyaglégneműanyaggá vált.

4. Lecsapódássoránalégneműanyagfolyékonyanyaggá vált.

20. Pótold a szavak hiányzó betűit! Írd le őket sorrendben a kezdőbetűjük szerint! Húzd alá az összetett szavakat!

t_meg, h_sszús_g, h_nap, de_ilit_r, foly_k_ny, ce_timéte_, leve_ő

21. Kösd össze a képpel a mondatot! Nézd meg a képet! Melyik anyagról szól a mondat? Írd a nevét a mondat után!

A folyadékoknak nincs meghatározott alakjuk. _____

A szilárd anyagoknak jellemző alakja van. _____

A légnemű anyagok, más néven gázok kitöltik a teret. _____

22. Kösd össze a szavak elejét és végét! Írd le őket **kisbetűvel** és **NAGYBETŰVEL** is!

párol / anyag

a / kony

leve / gás

folyé / gő

anyag, ANYAG

23. Kösd össze a szóalakok elejét és végét! Írd le őket **kisbetűvel** és **NAGYBETŰVEL**, toldalék nélkül!

tapin / ponthoz

forrás / pontra

halmaz / tást

fagy / állapottól

Melyik nem összetett szó? Írj vele egy mondatot!

24. A víz lehet **szilárd**, **folyékony** és **légnemű** is a természetben. Írd a nyilakba, hogyan változik a halmazállapota!

olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás

25. Tedd sorrendbe a szavakat! Kezdd a legalacsonyabb hőmérsékletet jelentő szóval a sort! Írj velük mondatokat!

☐ forró ☐ langyos ☐ hideg ☐ meleg

26. Pótold a hiányzó szóközoeket!

Oldódásnak hívjuk azt, amikor egy szilárd anyag feloldódik egy folyadékban.
Oldószernek hívjuk azt a folyadékot, amelyben az oldandó anyag feloldódik.
Az oldandó anyagot oldatkeletkeztetik.
Oldható anyagok azok, amelyek oldódnak a vízben.
Oldhatatlan anyagok azok, amelyek nem oldódnak a vízben.

27. Válaszolj! Keresd meg az előbbi feladat szavait!

Minek? oldódásnak

Hol? _____

Mit? _____

28. Figyeld meg! Folytasd! Írd le a szavakat!

Old valamit: valami oldható. Nem old valamit: valami oldhatatlan.

Rág _____

Hall _____

Lát _____

Tapint _____

Szagol _____

Ízlel _____

Ég _____

29. Olvasd el az alábbi szöveget! Tegyél **×** jelet a hamis, **✓** jelet az igaz állítások mellé!

A csapadék, a szél, a hőmérséklet és a napsugárzás változását időjárásnak nevezzük. A föld felszíne elnyeli a napsugarakat, felmelegszik a talaj, aztán a talaj feletti levegő. A meleg és hideg levegő mozgása miatt keletkezik a szél. A levegő páratartalmából keletkezik a csapadék: például az eső és a hó.

A csapadék nem más, mint a szél, a hőmérséklet és az időjárás változása.

A föld felszíne elnyeli a talajt, felmelegednek a napsugarak.

Az időjárás Kócos kedvenc vacsorája.

Az eső és a hó is csapadék.

A szél csapadék.

30. Karikázd be a szövegben azokat a szavakat, amelyek **-k** betűre végződnek! Milyen magánhangzó van a **-k** betű előtt?

Magas magánhangzó + -k	Mély magánhangzó + -k
csapad <u>e</u> k	

31. Melyik szó a leghosszabb a szövegben a 29. feladatban? Húzd alá!

32. Olvasd el a szöveget! Töltsd ki a hiányzó részeket a megadott szavakkal!

Reggel, délben és este máshol látjuk a Napot. Úgy látszik, reggel a Nap keleten kel, este pedig nyugaton süllyed a horizont alá. Ezt az okozza, hogy a Föld forog a tengelye körül. Ha délben nézed meg a Napot, télen alacsonyabban láthatod, mint nyáron. Ez azért van, mert a Föld a Nap körül kering, és a tengelye szöget zár be a keringés síkjával. Így a napsugarak máshonnan esnek a talajra, ezért vannak évszakok. Ha a Nap az égbolt magasabb részén van, melegebb van, ha az alacsonyabb részén, hidegebb van.

reggel, este, télen, nyáron, délben, nyugaton, keleten

33. Húzd alá a szövegben a mellékneveket! Ragozd őket!

magas magasabb legmagasabb

34. Húzd alá a -k betűre végződő szavakat a fenti szövegben! Írd le azokat, amelyek többes számú főnevek! Írd le őket egyes számban is!

35. Írd le a fenti szöveg második mondatát múlt időben!

36. Írd le a fenti szöveg utolsó mondatát jövő időben!

37. Melyik szó második szótagja? Keresd ki a 32. feladatból!

-le-	<u>keleten</u>	-su-	_____
-ga-	_____	-rin-	_____
-la-	_____	-ri-	_____

Írj az egyik szóval egy mondatot!

38. Olvasd el, hogyan keletkezik a szél!
Javítsd a hibás toldalékokat! Írd le helyesen az elrontott szavakat!

A napsugarok felmelegítik a földfelszínt.
 A felmelegedett levegő felfelé száll.
 Amikor fent hideg van, újra lehűlik, és
 ismét leszállik. A meleg levegő a hideg
 levegő helyében kerül, a hideg levegő
 pedig a meleg levegő helyétől kerül. Ebben
 a körforgásban keletkezik a szél. A szél a
 levegő vízszintes irányú mozgása. A szél
 erőssége azt mutatja, milyen gyorsan
 mozog a levegő. A szél iránya meg azt
 mutatja, melyik világtáj felől fújik a szél.

39. Tegyel **✗ jelet a hamis, **✓** jelet az igaz állítások mellé!**

A meleg levegő felfelé száll.

A hideg levegőt szélnek hívjuk.

A szélerősség a szél iránya.

A szél úgy keletkezik, hogy a hideg és a meleg levegő helyet cserélnek.

A szél a levegő vízszintes irányú mozgása.

A napsugarak felmelegítik a földfelszínt.

A szél iránya azt mutatja, milyen gyorsan mozog a levegő.

40. Kösd össze! Melyik képen milyen szélerősség van?

szélcsend

gyenge szél

erős szél

viharos szél

orkán

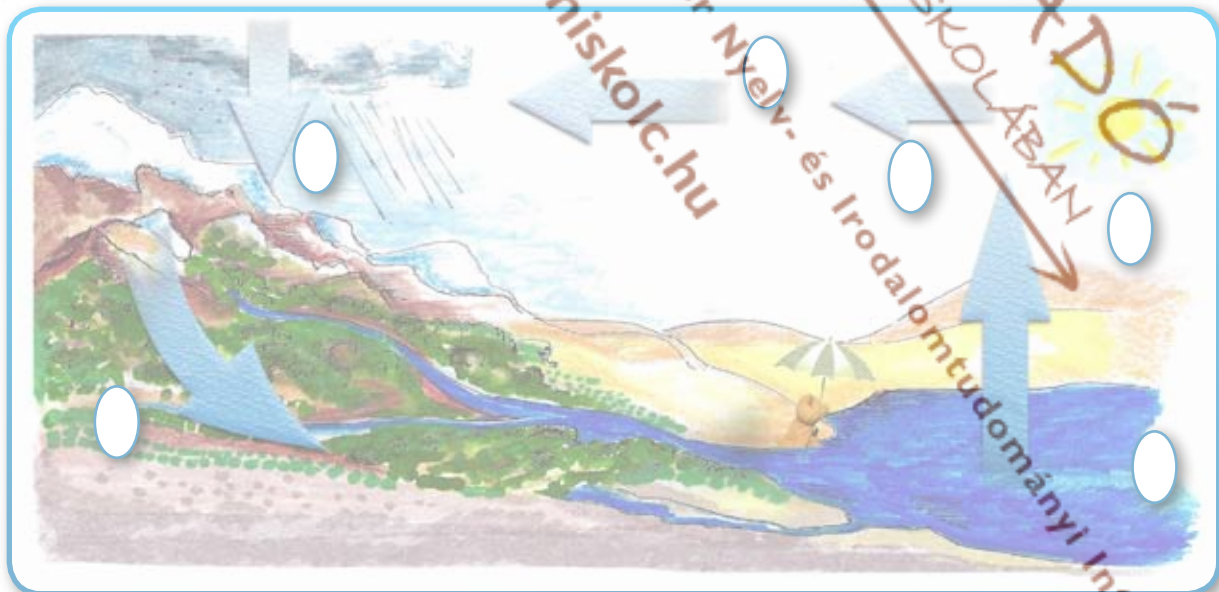

41. Hogyan zajlik a víz körforgása?
Állítsd sorrendbe! Válaszolj a kérdésekre!

- ☐ Felszáll a pára a párologó víz fölé. *Hová?* _____
- ☐ Csapadék hullik a felhőkből. *Honnan?* _____
- ☐ Felhő képződik a kicsapódott vízpárából. *Miből?* _____
- ☐ A víz párolog. *Mit csinál?* _____
- ☐ A vízpára lehűl, azután kicsapódik. *Mi?* _____
- ☐ A lehulló csapadék eljut a vizekbe. *Hová?* _____

42. Írd be a fenti számokat a rajzra!

43. Másold le az alábbi szavakat!

tűz, égés, láng, füst, hamu, korom, tűzoltó, gyufa

Húzd alá azokat a szavakat, melyekben mássalhangzó-torlódás van! Írj egy mondatot az egyikkel!

44. Válogasd szét a szavakat!

hamu, korom, hő, füst, fény, oxigén, éghető anyag, égéstermék, gyulladási hőmérséklet

Ami az égéshez kell

Amit égéskor érzékelünk

Ami égés során létrejön

45. Juttasd el a tűzoltóautót a tűzoltóságra!

Ha igaz az állítás, balra menj, ha hamis, jobbra!

1. Bárhon és bármikor szabad tüzet rakni.
2. A tűzoltók telefonszáma: 105.
3. Oxigén nélkül nincs tűz.
4. A tűz nem mindig hasznos.
5. Égéskor nem keletkezik fény.

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karjának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

46. Pótold a hiányzó szóközöket! Másold le a mondatokat!

Amozgásegylőlényvagy tárgyelmozdulásavalamihez képest.

Helyváltoztató mozgás során az élőlény vagy tárgy a Földhöz képest elmozdul.

Helyzetváltoztató mozgás során ugyanazon a helyen marad az élőlény vagy tárgy.

Helyzetváltoztató mozgás például a növekedés és a táplálkozás.

A keringés és a forgás mozgás.

Havalmiabelsőjében lévő pont vagy tengely körül mozog az forgó.

Ami forgó mozgást végez.

Havalmi egy külső pont körül mozog az kering.

47. Rajzold le, hogyan kering a Föld a Nap körül!

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karánál Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

ESYKÜTT TALÁLADÓ

MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

esyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

Élő természet

Együttthaladó
Migráns Gyermekek az Iskolában
egyutthalado@uni-miskolc.hu

KUTYA

HÁZIÁLLAT

1. Olvasd el a szöveget! Válaszolj a kérdésekre!

Az ember és az állatok élőlények. A növények is élőlények. Minden élőlénynek fontos az életfeltételek biztosítása: kell nekik levegő, víz, táplálék, megfelelő hőmérséklet. Minden növénynek szüksége van napfényre. Ha ezek megvannak, akkor az élőlénynek lehet életműködése: növekedhet, táplálkozhat, mozoghat, szaporodhat, fejlődhet, lélegezhet.

Mi az ember, az állat és a növény? _____

Mik az életfeltételek? _____

Mik az életműködések? _____

2. Keress a szövegben szavakat! Írd őket a táblázatba!

Egy szótagos	Két szótagos	Három szótagos

3. Keress a szövegben összetett szavakat! Írd őket toldalék nélkül a táblázatba!

1+1 szótagos	2+1 szótagos	2+3 szótagos

4. Figyeld meg! Folytasd! Írd le a szavakat **-val/-vel** toldalékkal!

A **-val/-vel** toldalék hasonul a mássalhangzóhoz: olyan mássalhangzót írunk a **-v** helyett, amilyen előtte van a szó végén.

ember +	-val/-vel	⇒	<u>emberrel</u>
állat +	-val/-vel	⇒	_____
növény +	-val/-vel	⇒	_____
táplálék +	-val/-vel	⇒	_____
mozgás +	-val/-vel	⇒	_____
víz +	-val/-vel	⇒	_____
lomb +	-val/-vel	⇒	_____

5. Melyik nem életfeltétel? Nézd meg a szavakat! -val/-vel toldalékot találsz az életfeltételek végén! Húzd át a szót, ha más toldalék van a végén!

levegővel, csokoládét, táplálékkal, kutyához, vízzel, élőlényről, embernek, hőmérséklettel, madártól, állaton, növényből, fejlődésre, sárgarépanál

6. Karikázd be az előző feladatban a toldalékokat!

7. Keresd meg a szókígyóban a szavakat!

táplálkozás légzészaporodás növekedés mozgásfejlődés

8. Olvasd el a szöveget!

A fák növények, vagyis élőlények. Életüket magként kezdik. A mag kicsírázik és növekedni kezd. Sok év kell ahhoz, hogy nagyra nőjenek. Száruk és gyökerük évről évre vastagabb. Hazánk lombos fái együtt változnak az évszakokkal. Az almák tavasszal rügyezik, levelek és virágok borítják a fa koronáját. Nyáron termést érlel. Ősszel a lombhullató fák levelei megsárgulnak, megbarnulnak, majd lehullanak. Télen a lombhullató fák nyugalomban állnak, várják a tavaszt.

Írd az évszakok nevét a fára!

9. Másold a gyökerek alá a fával kapcsolatos szavakat!

Rajzolj valamit, ami a többi szóval kapcsolatos!

lomb, csont, gyökér, szár, kéreg, fej, láb, koponya, termés, fog, kéz, kar

10. Húzd át a kakukktojást! Miért az nem illik a sorba?

almafa

meggyfa

szőlőfa

körtefa

11. Írd le az előző feladatból a valódi szavakat ábécérendben!

12. Karikázd be a kakukktojást! Miért az nem illik a többi közé?

kéreg

lomb

gyökér

karom

13. Karikázd be a kakukktojást! Húzd át a többi szót! Miért kell őket áthúzni?

tányérlevél

csészelevél

pohárlevél

kanállevél

14. Toldalékolj! Van három méhecske, a nevük **-hoz**, **-hez** és **-höz**. Segíts nekik megtalálni, melyik virágot szeretik! Kösd sorba őket a hozzájuk illő virágokkal!

-hez

termés

lomb

szőlő

alma

gyümölcs

levél

bodza

kéreg

körte

szilva

gyökér

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
egyutthalado@uni-miskolc.hu

15. Írd le toldalékkal a szavakat a 14. feladatból!

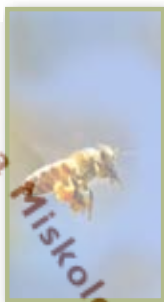
terméshez.

16. Rajzolj három olyan virágot, amelyet **-höz** szeret!
(Írj hozzájuk három szót, amihez a **-höz** toldalék illeszkedik!)

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
egyutthalado@uni-miskolc.hu
EGYÜTTTALADO
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

17. Olvasd el a szöveget!

A növények virágait legtöbbször vagy a szél, vagy a rovarok porozzák meg. A méhek virágról virágra repülnek, amíg a nektárt gyűjtik.

A nektár gyűjtése közben a virágpor rájuk tapad a virágok porzójáról, majd a méhekről a többi virág termőjére kerül. Így termékenyülnek meg a gyümölcsfák is, a termőből termés, gyümölcs lesz.

18. Keresd meg a fenti szövegben a szavakat! Karikázd be a főneveket! Tegyél csillagot az igék mögé!

n_ö_v_é_n_y_e_k

p_____l

v_____k

r_____k

t_____k

t_____l

p_____k

m_____l

g_y_____k

19. Hová repülnek még a méhek? Folytasd a ragozást a -ról/-ről és a -ra/-re ragokkal!

A méhek virágról virágra repülnek.

gyümölcs_____ gyümölcs_____

ág_____ ág_____

levél_____ levél_____

termés_____ termés_____

cserjé_____ cserjé_____

fá_____ fá_____

Melyik toldalékból írtál többet? Húzd alá!

magas hangrendű

mély hangrendű

20. Melyik szó jellemzi a virágot? Melyik szó jellemzi a méhet? Másold a helyére! Húzd át a szót, ha egyiküket sem jellemzi!

porzó, gerinc, nektár, termő, potroh, ízeltlábú, csészelevél, hártyás szárny, rovar, kocsány, hátúszó, szíromlevél, kopoltyú, fullánk, karom

21. Írd le az előző feladatból azokat a szavakat, amelyekben nincs egymás mellett két mássalhangzó (=nincs bennük mássalhangzó-torlódás)!

22. Számolj! Hány lábuk van? Írd le számjeggyel!

A hangya és a méh rovarok. Mindkettőnek 3 pár ízelt lába van. 3 pár ízelt láb hat darab. Egy hangyának és egy méhnek összesen 12 db lába van. Kócos nem rovar, nem ízelt lába van.

Két hangyának és három méhnek összesen _____ pár ízelt lába van.

Egy hangyának és négy méhnek összesen _____ darab ízelt lába van.

Négy hangyának és egy méhnek összesen _____ pár ízelt lába van.

Öt hangyának és nulla méhnek összesen _____ darab ízelt lába van.

Két hangyának és három méhnek összesen _____ pár ízelt lába van.

Egy hangyának, egy méhnek és Kócosnak összesen _____ pár ízelt lába van.

Egy hangyának, egy méhnek és Kócosnak összesen _____ darab lába van.

23. Segíts a csigának végigcsúszni a rá jellemző szavakon!

csőr

tapogató

növény

toll

gerinctelen

karom

pete

hasláb

nyálka

állat

24. Mely szavak maradtak ki? Írj velük múlt idejű mondatokat!

Készült

-ra

-re

emlős

-ról

-bối

-be

-ről

-bo

-nek

-on

-tối

-n

-nak

-nál

-hoz

-en

-val

-ü

-n

-hez

-vel

-hez

k a szóhoz? Írd le a szavakat!

28. Melyik állatnak mije van? Kösd össze! Alkoss mondatokat!

Agancs +

sün:

Tollazat +

ponty:

Tüske +

szarvas:

Rügy +

körtefa:

Ház +

fecske:

Úszóhólyag +

csiga:

A ponty^{nek} van úszóhólyagja.
Az úszóhólyag a ponty^é.

29. Írd a rajzhoz a ponty részeit!!

•fej,

•hát

•farok

•mellúszó

•hátúszó

•farokúszó

•hasúszó

•kopolyúfedő

•farok alatti úszó

•nyálkás pikkelyek

30. Egészítsd ki! Merre vannak a ponty úszói?

A hasúszója a mellúszója _____ van. A hasúszója a hátúszója _____ van. A hátúszója a mellúszója _____ van. A mellúszója a hasúszója _____ van. A hasúszó a mellúszó és a fark alatti úszó _____ van.

31. Válaszolj! Írd le, mi van a ponty farka előtt!

32. Mi jellemzi a pontyot? Egészítsd ki a megadott szavakkal!

ikrának, lélegzik, levegővel, vízben, mozog, gerince, úszóhólyagjával, levegőt,

A ponty egy hal, a _____ él. Kopoltyúval _____, az úszóival pedig _____. A pontynak _____ van, vagyis a ponty gerinces állat. Merülni és emelkedni az _____ tud a vízben. Mikor megtölti _____, akkor felemelkedik a vízben, mikor kiereszti belőle a _____, akkor elsüllyed. A ponty petékkel szaporodik. A halak petéit _____ hívjuk.

33. Milyen vízben élő állatokat ismersz? Írj néhányat!

34. Melyik szavak jellemzik a kutyát és a macskát is? Másold le ezeket a szavakat!

gerinces, állat, élőlény,
növény, táplálkozik,
szaporodik, vadállat,
rágcsáló, háziállat,
ragadozó, repül, kocsány,
fullánk, örökzöld,

35. Fogalmazd meg! Miben különbözik a háziállat a vadállattól?

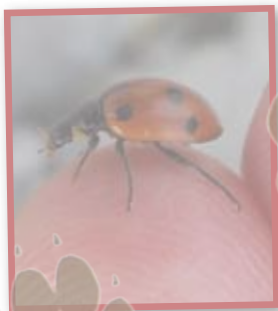
36. Másold le a szavakat! Húzd alá a vadállatokat!

róka, szamár, tehén, tyúk, szarvas, őz, mókus, katicabogár, rigó, sün, termés

Az egyik szó nem állatot jelöl! Írj vele egy mondatot!

37. Kócos összekeverte a képeket és szavakat! Kösd össze a szót és a képet!

rovar

lombhullató

ragadozó

madár

növényevő

puhatestű

termés

lágyszárú

38. Írd az ábrába az előző feladat szavait!

Két szótagos	Három szótagos	Négy szótagos

39. Milyen állatok vannak a képeken a 37. feladatban? Írj velük egy-egy mondatot!

40. Itt az ősz. Összekeveredtek a levelek, amiket Kócos gyűjtött. Kösd össze őket a párjukkal! Milyen szavakat olvasol a két levélből? Írd le őket a vonalra!

41. Segítség megtalálni az összetett szavakat a levélpárokon!

42. Írj egy mondatot két szóval!

43. Maradt még néhány levél, segíts még Kócosnak a szókapcsolatok párosításában is! Kösd össze a párokat!

44. Egészítsd ki a mondatokat az előző feladat szókapcsolataival!

Télen a sün életműködése nagyon lelassul: _____ba merül.

Sok rovarnak, a méhnek is _____a van, amivel repülni tud.

A rovarok végtagjai apró részekből, más néven ízektől állnak, ezt hívjuk _____nak.

A _____ fontos életfeltétel, minden élőlénynek szüksége van rá ahhoz, hogy életben maradjon.

A _____ gyakori cserjénk, a madarak szívesen eszik termését.

45. Melyik évszakra jellemző a mondat? Színezd ki a négyzetet!

tavasz ☐nyár ☐ősz ☐tél ☐

- ☐ A megszülető állatoknak van idejük megerősödni, felkészülni a télre.
- ☐ A lombhullató fák és cserjék termései beérnek.
- ☐ Lehullanak az elszáradt levelek.
- ☐ A téli álomba merülő állatoknak kevesebb erőre van szükségük, hogy túléljék a hideget, és kibírják tavaszig.
- ☐ A hosszú nappalok melegek, minden állat bőségesen talál ennivalót.
- ☐ A fákon és cserjéken rügyek vannak, rövidesen levelek és virágok lesznek belőlük.
- ☐ Az előző évben lehullott magok kicsíráznak.
- ☐ Kevés a táplálék, nagyon hideg az időjárás.
- ☐ A költöző madarak hosszú vándorútra indulnak, hogy melegebb éghajlatú területen töltsék a telet.

46. Válaszolj a kérdésekre! Segít az előző feladat!

Miknek van idejük felkészülni a télre? _____

Hol érnek meg a termések? _____

Mik hullanak le? _____

Miért talál minden állat bőségesen ennivalót? _____

Hol vannak rügyek? _____

Mik csíráznak ki? _____

Hová mennek a költöző madarak? _____

47. Melyik szó a kakukktojás? Miért éppen az?

almánk, macskánk, fullánk, bodzánk, csigánk, rókánk, szalkánk

 48. Írj egy mondatot a kakukktojással! _____

 49. Karikázd be a kakukktojást! Miért lóg ki a sorból?

petét, tüskét, fecskét, cserjét, hét, körtét, cseresznyét

Írd le a megfejtést anyanyelveden! _____

 50. Húzd alá a kakukktojást! Vajon miért nem illik a többi közé?

szaporodhat, táplálkozhat, mozoghat, huszonhat, növekedhet

 51. Karikázd be az előző feladatban a magánhangzókat!
Írj ilyen magánhangzókkal kezdődő szavakat!

 52. Mi mit eszik meg? Rajzolj! Egészítsd ki a táplálékláncot!

A fűvet megeszi az egér. Az egeret megeszi a bagoly. A méh nem eszi meg sem a fűvet, sem az egeret, sem a baglyot. A méhet nem eszi meg sem a fű, sem az egér, sem a bagoly. Vagyis a méh nem tartozik ebbe a táplálékláncba.

53. Egészítsd ki a mondatpárokat a hiányzó mondattal!

Az egér megeszi a füvet. = A fű az egér tápláléka.

A bagoly megeszi az egeret. =

Az egér a macska tápláléka.

A bagoly nem eszi meg a macskát. =

A macska nem eszi meg a baglyot. =

Sem a bagoly, sem a macska nem az egér tápláléka.

A fű nem eszi meg sem a pelét, sem a baglyot, sem a macskát. =

54. Egészítsd ki a mondatpárokat a hiányzó mondattal!

Az egér megeszi a füvet. = A fű növény, az egér növényevő.

A bagoly megeszi az egeret. =

Az egér állat, a macska állatevő.

A fű nem eszi meg a macskát. =

A fű nem eszi meg a füvet. =

Az ember és egészsége

Együtt Haladó
Migráns Gyermek
Közösség
@uni-miskolc.hu

27 cm

14 cm

8,5 cm

23 cm

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

1. Jelöld a képeken a test részeit!

fej, kar, láb, törzs

végtagok, mellkas

Jelöld azon a képen, amelyiken látszik!

medence, gerincoszlop

2. Húzd alá az 1. feladatban a hosszú magánhangzókat! Írj velük új szavakat!

3. Karikázd be az 1. feladatban a kétjegyű mássalhangzókat! Írj velük új szavakat!

4. Egészítsd ki! Melyik szöveg melyik képhez tartozik?

Károly 184 ____ magas. Tömege 81 ____.
A feje körmérete 56 _____. A derékbősege
85 _____. Most lesz a 37. születésnapja,
vagyis 37 _____. Károly képe ____
van.

Marci 91 ____ magas. Marci tömege 11 ____.
A feje körmérete 49 _____. A derékbősege
47 _____. Most lesz 18 hónapos, vagyis
másfél _____. Marci képe ____ van.

5. Számold ki!

Valaki valamennyivel magasabb valakinél. Károly 93 cm-rel magasabb Marcinál.

Károly ____ nehezebb Marci ____.

Marci feje ____ kisebb Károly fej ____.

Marci derékbősege ____ kisebb Károly derékbőség ____.

Károly ____ idősebb Marci ____.

6. Karikázd be a toldalékot!

magassága tömege körmérete derékbősege születésnapja képe

7. Írd le, mekkora vagy! Írd le a méreteidet!

8. Olvasd el a szöveget!

Az ember élőlény. Te is élőlény vagy. Különböző dolgokra van szükséged, hogy életben maradj. Szükséged van levegőre, amit belélegezhetsz. Szükséged van vízre és táplálékra. Szükséged van fényre és megfelelő hőmérsékletre. Ezt az öt dolgot életfeltételnek hívják. Egyikük nélkül sem tudsz hosszú ideig életben maradni.

9. Írd át a szöveg első hat mondatát! Legyen minden mondatban más a cselekvő (E/1., E/2., E/3., T/1., T/2., T/3.)

1. Én élőlény _____.
2. Te _____.
3. _____.
4. _____.
5. _____.
6. _____.

10. Másold le ábécérendben!

tömeg magasság szervezet izom levegő táplálék kilogramm koponya

11. Kócos összekeverte az összetett szavak elejét és végét! Segíts neki helyreállítani és lemásolni az eredeti szavakat!

testbőség, deréktömeg, végoszlop, fejkas
csontfeltétel, gerinctag, élettáv,
mellkörméret

12. Keresd meg a tankönyvedben vagy az interneten a csontok nevét! Írd őket a csontvázhoz!
(pl. <http://href.hu/x/i8r1>)

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar nyelv- és irodalomtudományi Intézetében.

Együttműködő
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalad@uni-miskolc.hu

13. Húzd alá a csontok neve között a leghosszabb szót! Írd le, hány betűből és hány szótagból áll!

14. Tegyel ☒ jelet a hamis, ☐ jelet az igaz állítások mellé!

Az ember csontváza és az izmai segítségével tud mozogni.

A gyerekekben még nincsenek csontok.

A gyerekek számára fontos a sok mozgás, mert szervezetük növekszik.

Tavasszal az izmok rügyeznek és virágoznak.

A csontváznak fontos része a potroh.

Az izmokba az erek szállítják a tápanyagokat.

A szervezet növekedése a csontok és az izmok fejlődését is jelenti.

15. Karikázd be a 14. feladatban azokat a szavakat, amelyekben nincs egymás mellett két mássalhangzó (=nincs bennük mássalhangzó-torlódás)!

16. Keresd meg a szavak határát! Írd őket a táblázatba!

cukorzsírolajvitaminvíztáplálékemészt

Egy szótagos	Két szótagos	Három szótagos

Hány szótagos szóból írtad a legtöbbet? _____

17. Kösd össze nyíllal a táplálék feldolgozásának állomásait!

vastagbél

nyelőcső

gyomor

szájüreg

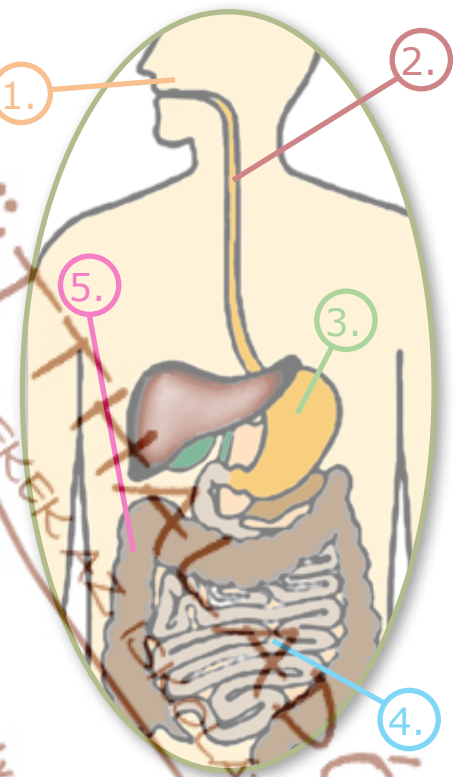
vékonybél

18. A táplálkozással kapcsolatos mondatokkal baj van: összekeveredtek a toldalékok! Javítsd ki a hibás szavakat, írd le őket a helyes végződéssel!

Fogunkkal leharapják a falatot. Rágás után a szájhoz a nyelőcsőön át kerül az étel a gyomorba. Azt emésztés a vékonybélkor folytatódik. Ezután a táplálék a vastagbélből kerül, ahol felszívódnak az ásványi anyagok és a víz. Ami marad, az széklet formájához kiürül a szervezetből.

19. Keress a kijavított szövegből szavakat a táblázatba!

HOL?	HONNAN?	HOVÁ?

21. Egészséges vagy egészségtelen dolgok vannak a képeken? Húzd át a képeket, amiken valami egészségtelen van!

22. Kócos leharapott a mondatokból. Egészítsd ki!

A sárgarépa egészséges, mert _____

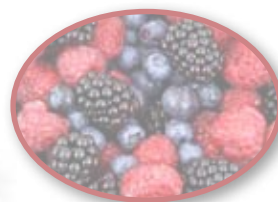
Az úszás _____

A cigaretta _____

_____ mert megromlanak a fogaink tőle.

23. Írj öt mondatot az egyik képről! Szereted azt, ami a képen van?

24. Rajzold le, milyen egy egészséges ebéd!

25. Mi lehet igaz erre a fiúra? Tegyel $\times$ jelet a hamis, $\checkmark$ jelet az igaz állítások mellé!

Túl sok cukros és zsíros ételt eszik.

Egészségesen él, sokat tornázik.

Nagyon keveset mozog.

Remek sportoló az iskolában, kedvence a futás.

Sok gyümölcsöt eszik, ezért sok vitaminhoz jut.

Egészségesek a fogai a zöldségfélék miatt.

Nem néz sokszor tévét, nem fekszik túl sokáig.

A hétvégéket mindig a szobájában tölti, sosem megy kirándulni, nem játszik az udvaron.

26. Húzd alá a 25. feladatban a **Mit? kérdésre felelő szavakat! Írd le úgy a szavakat, hogy a **Mivel?** kérdésre feleljenek!**

27. Olvasd el a szöveget!

Mikor sportolunk, az emberek teste több oxigént igényel. Fontos ilyenkor tiszta levegőt belélegeznünk, mert több oxigénre van szükségünk. Ha belélegezzük, a levegő az orrunkba kerül. Onnan a légcsövön át a tüdő belsejébe a célja, ahonnan a vér szállítja az oxigént a test sejtjei felé. Az embernek tiszta levegőt kell vennie, mert a szennyező anyagok károsítják az tüdejét. Ezért figyelned kell arra, hogy hol sportolsz!

28. Húzd alá a fenti szöveg igéit! Írd le őket felszólító módban!

29. Keress három birtokos szerkezetet a szövegben (valaminek a valamije, valami valamije)! Hogyan mondják ezt az anyanyelveden?

Magyar	Ugyanez az anyanyelveden

30. Egészítsd ki a táblázatot! Ragozd a főnévi igeneveket!

E/1	_____	_____	_____
E/2	_____	_____	figyelned
E/3	_____	vennie	_____
T/1	belélegeznünk	_____	_____
T/2	_____	_____	_____
T/3	_____	_____	_____

31. Figyeld meg és folytatd!

Emil figyel. Emilnek figyelnie kell. Én figyelek. Nekem figyelnem kell.

E/1	Nekem	figyelnem	kell.
E/2	_____	_____	kell.
E/3	_____	_____	kell.
T/1	_____	_____	kell.
T/2	_____	_____	kell.
T/3	_____	_____	kell.

32. Karikázd be a 27. feladatban a szavak végén a -k betűt! Másold le a Kik?, Mik? kérdésre felelő szavakat!

33. Alkoss összetett szavakat a meghatározások alapján! Írd le, mit látsz a képen!

A haj mosása = hajmosás

A köröm ápolása = köröm

A száj ürege = száj

A beteg ápolása = beteg

A rovar csípése = rovar

A folyadék fogyasztása = folyadék

A torok fájása = torok

_____ = _____

34. Párosítsd a szavak elejét és végét! Írd le az egyszerű szavakat **NAGYBETŰVEL, az összetett szavakat **kisbetűvel**!**

leve	ség	_____
lég	szer	_____
egész	dő	_____
gyógy	gő	_____
tü	szennyezés	_____

35. Karikázd be a kakukktojáást! Miért az nem illik a sorba?

sérülés égés kiütés fürdés kés horzsolás

Írd le a megfajtést anyanyelveden! _____

Írd le azt a szót, amiben kétjegyű mássalhangzó van! _____

36. Húzd alá a kakukktojáást! Miért az nem illik a sorba?

gabonafélék Adélék húsfélék zöldségfélék

Írd ki a fenti szavakból a hosszú magánhangzókat! Írj mindegyikkel egy új szót is! _____

37. Húzd át a kakukktojáást! Miért nem illik a többi közé?

védőoltás emésztőnedv tudólebeny nyelvcső

38. Magyarországon négy évszak van. Mikor mit viselünk? Írd a szavakat a helyükre!

szandál, sapka, póló, rövidnadrág, kesztyű, nadrág, szoknya, pulóver, sál, cipő, csizma, papucs, fürdőruha, kabát,

Húzd alá az összetett szavakat! Írd le a legtöbb és a legkevesebb betűből álló szót!

39. Pótold a hiányzó szóközöket!

Habetegekvagyunkszorgógyogyszertkellszedni.

Betegségesetényakorilázésafájdalom.

Súlyosbalesetnélmentőtrendőrtsőtakártűzoltótiskellhívni.

40. Pótold a hiányzó szóközöket!

Abetegségetüneteijelzikszervezetünkbaját.

Azegészséghezfontosahelyestáplálkozásatisztaságésápoltságis.

Asérülés horzsolás és égés nagyfájdalommal járhatnak.

41. Pótold a hiányzó szóközöket!

Sokfertőzőbetegségellenivédőoltáskötelezőagyereknek.

Akórokózkodkozhatnakhasmenésthányástkiütéstis.

Vanolyanbetegségamiremáignemtaláltakgyógymódot.

42. Melyik igét rejtik a szavak? Írd le az igéket!

sérülés	_____
horzsolás	_____
égés	_____
tüsszentés	_____
kötés	_____

43. Keresd meg a helyes válaszokat! Kösd össze!

A mentők
telefonszáma:

A rendőrök
telefonszáma:

A tűzoltók
telefonszáma:

százhuszonkettő

száztizenhat

százhatvankettő

százhetvennyolc

százhet

százeqy

száznégyszázötven

százkilencven

százöt

százharmincöt

százkilenc

száznolcvanhárom

44. Írd le a számokat számjegyekkel is!

45. Mivel lehet megelőzni a betegségeket?

Tegyél ✓ jelet az igaz állítások mellé!

- ☐ Gyakran kezet mosok.
- ☐ Sokszor mondom, hogy nem leszek beteg.
- ☐ Evés előtt megmosom a gyümölcsöt.
- ☐ Sokat mozgok, eleget alszom.
- ☐ Nem eszem vitaminban gazdag ételt.
- ☐ Rendszeres sporttal edzem a testem.
- ☐ Kitakarítom a szobámat.
- ☐ Anya kimossa a ruháimat.
- ☐ Nem veszek fel télen kabátot.

46. Tedd felszólító módba a ✓ jeles mondatokat!

...hu és Irodalomtudományi Intézet

47. Olvasd el a szöveget!

Ha betegek vagyunk, orvoshoz kell mennünk. Az orvos megvizsgál, mi pedig elmondjuk a tüneteket. Ebből az orvos tudni fogja, mi bajunk van. Felír gyógyszert, és azt is elmondja, mit csináljunk, hogy meggyógyuljunk. Ha betartjuk az utasításait, és beszedjük a gyógyszert, hamar egészségesek leszünk!

48. Melyik mondat toldalékai? Keresd meg a szövegben! Másold le!

-juk, -a + -i + -t, -jük, -t, -es + -ek, -ünk

49. Melyik szó áll a legtöbb szótagból a szövegben? Másold le!

50. Másold a **Mit?** kérdésre felelő szavakat a táblázatba! Egészítsd ki a táblázatot!

Mit?	Miről?	Mivel?

51. Voltál már kórházban? Írd le, mi történt!

52. Egészítsd ki a képet! Jelöld kék színnel a normális hőmérsékletet! Jelöld piros színnel a lázat!

A testhőmérséklet mérésére lázmérőt használunk. Testünk **normális** hőmérséklete körülbelül 36–37 °C körül van. A 38 °C fölötti hőmérséklet már **láz**.

Készült a Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi

Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

Tájékozódás térben és időben

egyutthalado@uni-miskolc.hu

EGYÜTT HALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

1. Másold le a szavakat ábécérendben!

mögött előtt alatt fölött mellett jobbra balra

1.

2.

3.

4.

2. Hol van Emil, a medve? Hol van a tájoló? Írd a kép számát a mondathoz!

Emil a tájoló előtt van.

Emil a tájoló mögött van.

Emil a tájolótól balra van.

Emil a tájolótól jobbra van.

Emil a tájolón van.

A tájoló Emilen van.

Emil a tájoló alatt van.

Emil a tájoló fölött van.

Emil a tájoló mellett van.

A tájoló Emil mellett van.

5.

6.

7.

8.

3. Egészítsd ki a táblázatot!

Honnan?	Hol?	Hová?
elől	előtt	elő
mögül		
fölül		alá
mellől		

4. Nézd meg a képek számát! Írd le, mi történt!

3. ⇒ 7. Emil a tájoló mögé került.

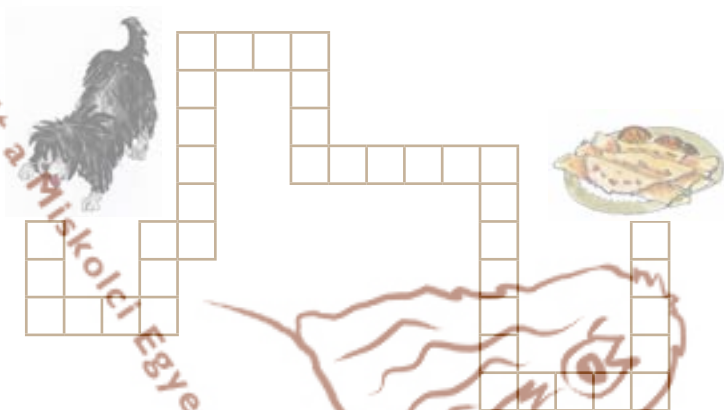
8. ⇒ 4.

1. ⇒ 2.

8. ⇒ 6.

6. ⇒ 5.

5. Előre, jobbra vagy balra? Segíts Kócosnak elérni a palacsintát!

Kócos, ha szeretnél palacsintát, menj előre 3 lépést, és fordulj _____! Menj ___ lépést, aztán fordulj balra! 2 lépés után fordulj _____! Lépj _____, és fordulj _____! _____ lépés után fordulj _____! 3 lépés után ismét _____ fordulj! Lépj hármat, és fordulj _____! 5 lépés után fordulj _____! Lépj ___ lépést, majd

fordulj _____! 4 lépés után ismét _____ fordulj! Menj _____ 4 lépést, és megérkezel a palacsintához!

6. Pótold a betűket! Egészítsd ki a szavakat!

ész__k, észa__kelet, dé__, nyu__at, k__let, __élkele__, é__aknyug__t

7. Nézd meg az előző feladat szavait! Állítsd sorrendbe az irányokat! Segít a következő oldalon a térképen látható szélrózsa!

8. Egészítsd ki a rajzot a szöveg alapján!

Kelet nyugattal szemben van. Keleten éppen kel a nap. Kócos nyugat felé sétál. Tőle nyugatra egy almafa áll. Keleti szél fúj, az almafa nyugat felé hajlik. Az almától nyugatra egy cserje van.

9. Olvasd el a szöveget! Merről fúj a szél Kócosra? Segíts neki!

Széliránynak azt az irányt nevezzük, ahonnan a szél fúj. Észak felől északi szél fúj. Dél felől déli szél fúj. Keleti irányból keleti szél fúj. Nyugatról nyugati szél fúj. Északnyugat felől fúj az északnyugati szél. Délnyugat felől a délnyugati szél érkezik. Északkelet felől északkeleti szél, délkeletről délkeleti szél fúj. Ha nem fúj a szél, szélcsend van.

Debrecen felől keleti szél fúj. Miskolc felől _____ szél fúj. Budapest felől _____ szél fúj. Békéscsaba felől _____ szél fúj. _____ felől északnyugati szél fúj. A csontjaim felől _____ szél fúj. _____ felől délnyugati szél fúj.

10. Nézd meg a képen a szélirányokat! Egészítsd ki a mondatokat!

Az északi és a keleti irány között az _____ irány van.
A délnyugati és a délkeleti irány között a _____ irány van.
Az északkeleti és a délkeleti irány között a _____ irány van.
Az északi és a _____ irány között az északnyugati irány van.
A _____ és az északnyugati irány között a nyugati irány van.
A déli és a keleti irány között nem a _____ irány van.

11. Húzd alá a 9. feladatban az igéket!

12. Tegyé! ✗ jelet a hamis, ✓ jelet az igaz állítások mellé!

Északnyugat felől nem a délkeleti szél fúj.

Északkelet felől az északnyugati szél fúj.

Észak felől a szélcsend fúj.

Szélcsendnek azt az irányt nevezzük, ahonnan a szél fúj.

13. Keresd meg a 9. feladatban a szövegben a szavakat!

é szaknyugat i é _____ t d _____ t
sz _____ k i _____ l sz _____ d
ny _____ l d _____ l d _____ i

14. Másold le az előző feladat szavait toldalék nélkül!

15. Segíts Kócosnak megadni az irányokat is!

Budapesten Tatabánya felől _____ szél fúj.

Tatabánya Budapesttől _____ irányban van.

Kecskeméten Szolnok felől _____ szél fúj.

Szolnok Kecskeméttől _____ irányban van.

Szegeden Szolnok felől _____ szél fúj.

Szeged Szolnoktól _____ irányban van.

Győrben Sopron felől _____ szél fúj.

Győr Soprontól _____ irányban van.

Szekszárdon Pécs felől _____ szél fúj.

Pécs Szekszárdtól _____ irányban van.

Győrben a Balaton felől _____ szél fúj.

A Balaton Győrtől _____ irányban van.

16. Kösd össze a 9. feladatban a térképen!

Valami -ra/-re van -tól/-től. = Valami -ra/-re van tőle.

Kösd össze a Balatont egy tőle keletre lévő várossal!

Kösd össze Debrecent egy tőle nyugatra lévő várossal!

Kösd össze Tatabányát egy tőle délre lévő várossal!

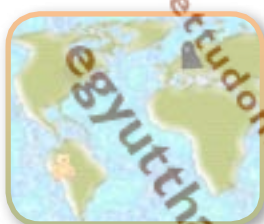
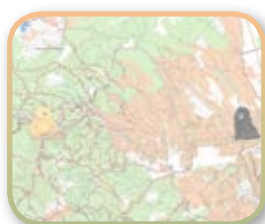
17. Válogasd szét a szélrózsa irányait!

Fővilágtájak	Mellékvilágtájak
Észak	

18. Milyen távol van? Mekkora távolságra?

Kösd össze a képeket a hozzájuk tartozó mondattal!

Emil az űrben van, Kócos a Földön, Emiltől 384000 km-nyi távolságra.
 Emil Peruban van, Kócos Budapesten, Emiltől 11063 km-nyi távolságra.
 Emil Madridban van, Kócos Miskolcon, Emiltől 2112 km-nyi távolságra.
 Emil Keszthelyen van, Kócos Miskolcon, Emiltől 306 km-nyi távolságra.
 Emil Lillafüreden van, Kócos Miskolc belvárosában, Emiltől 12,5 km-re.

19. Hol van Emil? Írd le ábécérendben az előző feladatból a **Hol?** kérdésre felelő szavakat! Egészítsd ki a táblázatot!

Honnan?	Hol?	Hová?
űrből	űrben	űrbe

20. Pótold a hiányzó névelőket! **A, az** vagy **egy**?

_____ nap mindig ugyanabban _____ irányban mozog _____ égen. _____ egyik irányból felkel – ezt _____ irányt hívjuk keletnek, _____ másik irányban lenyugszik, ezt _____ irányt hívjuk nyugatnak. Ha délben magunk előtt látjuk _____ Napot, akkor _____ déli irányba nézünk, ha hátunk mögött van, akkor észak felé fordultunk. Minden iránnyal szemben _____ másik irány áll. Kelettel szemben _____ nyugati, északkal szemben _____ déli irányt találjuk. Ha elindulunk _____ irányba, _____ párja _____ hátunk mögött lesz.

21. Húzd alá az előző feladatban a szövegben az igéket!

22. Pótolod a hiányzó világtájak betűit! Egészítsd ki a szöveget!

A térképen felfelé van az északi irány.

Balra találjuk a _____ irányt,

jobbra pedig a _____ irány van.

A lap alján van a _____ irány.

SZÓTŐ

+

KÉPZŐ

+

/

JEL

+

/

RAG

A magyar nyelvben a szótőhöz _____ irányból illesztjük a toldalékokat.

A felsőfokú melléknév ragozásakor _____ és _____ irányból is kap toldalékot a szótő: ilyen például a **legészaki**bb szó.

23. Olvasd el a szöveget! Jelöld a tájolón az északi irányt!

A tájékozódás során fontos a mágnes. A mágnes egy olyan anyag, melyet mágneses mező vesz körül. A mágneses mező miatt a mágnes mindig ugyanúgy áll meg: egyik vége északi irányba mutat, másik vége déli irányba. Ezért a végeit északi és déli pólusnak hívják. Az azonos pólusok taszítják egymást, az ellentétes pólusok vonzzák. Az iránytű és a tájoló tűje egy apró mágnes. A piros vége mutatja az északi irányt.

24. Mely kétjegyű mássalhangzók hiányoznak a szövegből? Írj velük szavakat!

25. Figyeld meg! Egészítsd ki a szavakat!

Mi? Mágnes. (Valami)

Milyen? Mágnes**es**. (Valamilyen)

Tejet öntök valamire: **TEJ**_____

Vajat kenek a kenyérre: **VAJ**_____

Húst teszek a tésztára: **HÚS**_____

Összepiszkoltam a nadrágom csokival: **CSOKI**_____

Bükkfákkal van tele az erdő: **BÜKK**_____

-as, -es, -os, -ös, -s

26. Figyeld meg! Egészítsd ki a szavakat!

Mit csinál? Tájékozód(ik).

-ás, -és

Mi történik? Tájékozódás.

Ha a mágnes vonz valamit, azt úgy hívjuk, hogy vonz_____.

Ha a mágnes taszít valamit, azt úgy hívjuk, hogy taszít_____.

Ha kicsinyíték valamit, azt hívjuk, hogy kicsinyít_____.

Ha felhagyítok valamit, azt hívjuk, hogy nagyít_____.

27. Mit vonz a mágnes? Melyik toldalék kapcsolódhat a **taszít** igéhez? Írd a vasas oszlopba a helyes ragot, a fás oszlopba a helytelen ragot!

TASZÍT +	A VASAT VONZZA	A FÁT NEM VONZZA
-ök, -asz, -i, -ünk, -ötök, -anak, -om, -öd, -ja, -jük, -itek, -ik -sak, -jél, -son, -jünk, -jatok, -sanak		-ök,

28. Írd le helyesen az utolsó oszlopból a ragokat a **taszít** igével!

taszítok,

29. Olvasd el a szöveget!

Egy térképen mindig a földfelszínt látjuk. A földfelszínt mindig kicsinyítik, és fentről ábrázolják. A kicsinyítés arányos. A térkép tetején van az északi irány. A térkép segít pontosan tájékozódni.

Mikor a tárgyakat felülnézetből rajzolják le körvonalakkal, akkor alaprajzot készítenek. Az alaprajz is a tájékozódást segíti.

30. Karikázd be a hosszú magánhangzókat az előző feladatban!

31. Másold le a negyedik mondatot a 29. feladat szövegéből!

Számozd meg a szavakat ábécérend szerint!

32. Írd a képek alá, mi történt Emillel! **Kicsinyítés** vagy **nagyítás**?
Arányos vagy **aránytalan** lett Emil a képen?

33. Segítség Kócosnak kiegészíteni az udvar alaprajzát!

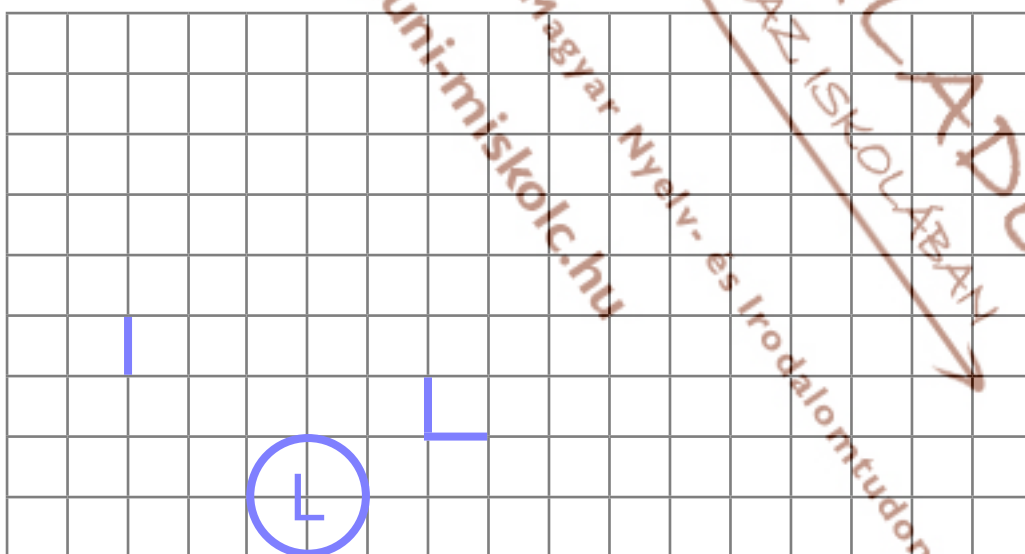
A méretek:

Kócos háza 5 négyzet
hosszú, 4 négyzet széles.

A kerítés 6 négyzet hosszú.

Kócos tálkája elfér egy
négyzetben.

A labda két négyzet
széles.

34. Írj öt négybetűs szót Kócos házának alaprajzába! Írj egy-egy
hatbetűs szót a kerítés alaprajzának mindkét oldalára!

35. Figyeld meg! Egészítsd ki a szavakat a képzővel!

Az **aránytalan** szó végén a **-talan/-telen** képző van.

Arányos ➡ van jellemző aránya. Aránytalan ➡ nincs jellemző aránya.

mérték _____ irány _____ fény _____ árnyék _____ cukor _____
zsír _____ élet _____ egészség _____ rügy _____ levél _____

36. Olvasd el a szöveget!

Amikor egy tárgyat kicsinyítünk, tudni kell azt is, hányszor nagyobb a valóságban. Ezt mutatja meg a méretarány. A méretarány két számból áll. Az első azt mutatja, mekkora a tárgy az alaprajzon. A második azt mutatja, hányszor nagyobb a tárgy a valóságban. Emil, a játékmedve 215 mm hosszú. Ha lerajzoljuk a körvonalát, és annak mérete 21,5 mm, akkor Emil a valóságban tízszer nagyobb: a rajz méretaránya 1 : 10.

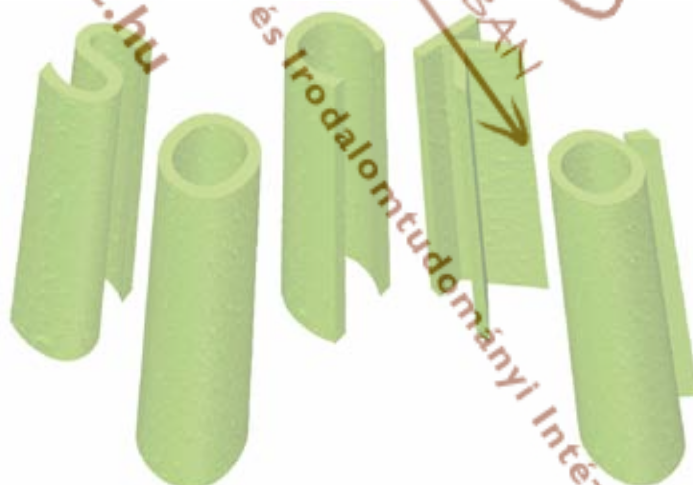
1 : 10

37. Írd le a méretarányok alapján, hányszor nagyobb a tárgy a valóságban! Használd a **-szor/-szer/-ször** toldalékok!

1 : 120 _____ *A tárgy a valóságban százhuszszor nagyobb.*
1 : 7 _____
1 : 15 _____
1 : 19 _____
1 : 1000 _____
1 : 100 _____
1 : 105 _____
1 : 25 _____
1 : 250 _____

Melyik alakot használtad a legkevesebb esetben? Írj vele egy jövő idejű mondatot! _____

38. Rajzold le a tárgyak alaprajzát! Mit tudsz belőle sorrendbe rakni?

39. Egészítsd ki! Kinek a körvonala? Kinek a térképe?

E/1. az _____ körvonal_____	az _____ térkép_____
E/2. a _____ körvonal_____	a _____ térkép_____
E/3. az <u>Emil</u> körvonala_____	az _____ térkép_____
T/1. a _____ körvonal_____	a _____ térkép_____
T/2. a _____ körvonal_____	a _____ térkép_____
T/3. az _____ körvonal_____	az _____ térkép_____

40. Pótold a hiányzó betűket!

á____nyék, tá____ols____g, m____ret, nyu____at, táj____koz____dás, t____rkép, k____csinyí____

41. Javítsd az elrontott betűket!

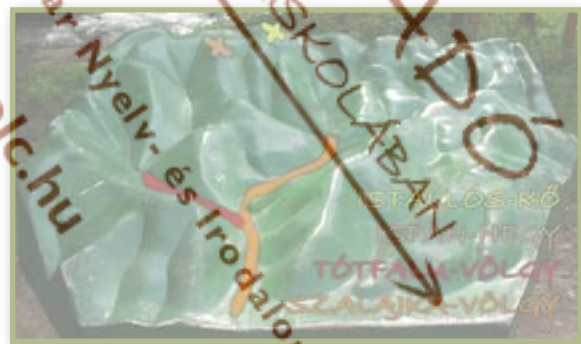
alabrajz világfáj nőgött előne mértég táfoló fényfomás nagyítás joppra

42. Kócos összekeverte az összetett szavak előtagját és utótagját! Írd le helyesen az összetett szavakat!

melléktérkép településvilágtáj irányarány mérettű alapvázlat térképrajz

43. Olvasd el a szöveget! Nézd meg a képet!

A képen a Szalajka-völgy és környéke van egy modellen. Ilyenek a hegyek a völgy körül. Ezeket a hegyeket felülről ábrázolják a térképen. Ezért nem látjuk, milyen magasak. A térkép színekkel vagy vonalakkal segít: minden magasságot más színnel vagy vonalakkal jelölnek. Így megtudhatjuk a térképről, milyen magas hegyeket ábrázol.
Az Ispán-hegy Istállós-kőtől északi irányban van.

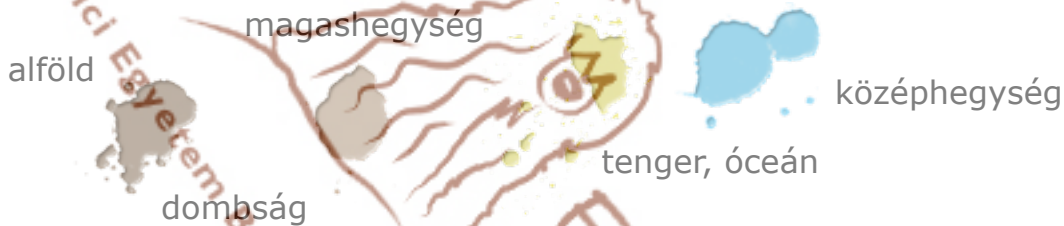
Keresd meg ezt a vidéket térképeken!

Látogasd meg a terkep.turistautak.hu weboldalt, keresd meg Miskolctól nyugatra Szilvásváradot, Szilvásváradtól délkeletre pedig a Szalajka-völgyet. Nézd meg a térképen azt a tájat, amit a modellen látsz! Nézd meg ugyanezt műholdas képekből álló térképen is a <http://goo.gl/maps/CdVpV> oldalon!

44. Egészítsd ki a mondatokat!

A tájak magasságát a tengerszinhez viszonyítjuk (=a tenger szintjétől mérjük). A tenger szintje jelenti a nullát. A térképen a tengerek ___ és óceánok ___ kékkel jelölik. A tenger szintje ___ 200 méter ___ alföld van. Az alföld ___ zöld szín jelöli. Kétszáz ___ ötszáz méter ___ dombság van. A dombság ___ sárgásbarna szín jelöli. Ötszáz ___ 1500 méter ___ tart a középhegység. 1500 méter ___ magashegységről beszélünk. A középhegység ___ világosbarna, a magashegység ___ sötétbarna színnel jelölik.

Kösd össze a színt a magassággal, amit jelöl!

45. Nézd meg a rajzot! Milyen magasan vannak rajta a dolgok?

hajó Kócos traktor kilátó Emil

A _____ kb. _____ méter magasan úszik.

A _____ kb. _____ méter magasan szánt.

_____ kb. _____ méter magasan ugat.

A _____ kb. _____ méter magasan van.

_____ kb. _____ méter magasan lengeti a zászlót.

48. Rajzold le, hogy jutsz el reggel az iskoláig!

Készült a Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

Országismeret

Együtt Haladók
Migráns Gyermekek az Iskolákban

egyutthalado@uni-miskolc.hu

1. Olvasd el a szöveget!

Magyarország Európa közepén fekszik. Magyarország az Európai Unió tagja. Magyarország fővárosa Budapest, amely a Duna folyó két partján terül el. A legtöbb ember magyarul beszél hazánkban. Két legnagyobb folyónk a Duna és a Tisza, legnagyobb tavunk a Balaton. Az ország legmagasabb hegysége a Mátra.

2. Tegyé! ✗ jelet a hamis, ✓ jelet az igaz állítások mellé!

Magyarország fővárosa Tisza.
 Budapest a Balaton két partján terül el.
 Magyarország az Európai Unió tagja.
 Magyarországon sok ember beszél magyarul.
 Magyarország egyik nagy folyója a Duna.

3. Írd le helyesen a helytelen mondatokat a 2. feladatból!

4. Másold a szövegből a táblázatba a felsőfokú mellékneveket! Írd a táblázatba a melléknevek hiányzó alakját! Írj te is két melléknevet a táblázatba!

Alapfokú melléknév	Középfokú melléknév -bb/-abb/-ebb	Felsőfokú melléknév leg- + -bb/-abb/-ebb
		legnagyobb

5. Keresd meg a Magyarországgal szomszédos országokat egy térképen! Írd le a nevüket ábécérendben!

6. Színezd ki a zászlókat! Írd a képek alá, mit ábrázolnak!

Magyarország zászlaja piros-fehér-zöld. Az Európai Unió kék zászlójában sárga csillagok vannak. A magyar címeren a korona is rajta van.

7. Melyik rajz miért rossz? Írd le a képek alá!

A Duna kettészeli Budapestet. Nyugati oldalán van Buda, keleti oldalán Pest.

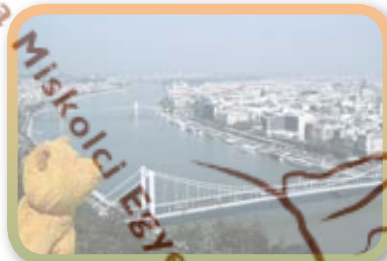
8. Írd le ábécésorrendben a budapesti hidakat! Melyik van a képen?

Északról délnek hajózunk a Dunán. A Margitsziget egyik végén az Árpád híd, a másik végén a Margit híd köti össze Budát és Pestet. Később a Lánchídhöz érünk, melynek mindkét végén kőből faragott oroszlánok vannak. Ezután az Erzsébet híd alatt úszik el a hajónk, rövidesen eléri a Szabadság hidat, majd a Petőfi hidat, végül a Rákóczi hidat, amit nemrég még Lágymányosi hídnak hívtak.

9. Melyik híd neve áll a legtöbb hangból? _____

10. Nézd meg a képeket! Mit csinál Kócos és Emil? Alkoss mondatokat a szavakból toldalékokkal!

Kócos, ül, Margit,
híd, alatt, néz, Duna,
Parlament.

Emil, ül, Gellérthegy,
néz, Duna, Erzsébet,
híd, Szabadság, híd.

11. Írd le néhány mondatban, mit látsz a lap alján a képen!
Kérj segítséget osztálytársadtól!

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYKÜTT TALADÓ

MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

segutthalado@uni-miskolc.hu

12. Add össze a mondatokat! Írd le a két mondat tartalmát egyetlen mondatban!

A Keleti pályaudvar Budapesten van. + A Déli pályaudvar Budapesten van. =

A Keleti pályaudvar és a Déli pályaudvar Budapesten vannak.

A Margit híd a Duna fölött van. + A Lánchíd a Duna fölött van. =

Az Állatkertben jól lehet szórakozni. + A Vidámparkban jól lehet szórakozni. =

Budapesten sok ember busszal és villamossal közlekedik.

+ Budapesten sok ember metróval és villamossal közlekedik. =

A Szépművészeti Múzeumban remek kiállítás van.

+ A Természettudományi Múzeumban remek kiállítás van. =

Szeretek Budapesten élni. + Szeretsz Magyarország fővárosában élni. =

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyetem@unimiskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

13. Olvasd el a szöveget! Pótold a névelőket, ha hiányoznak (a, az, egy)! Húzd át a vonalat, ha nem kell névelő!

_____ Halászbástya gyönyörű kilátással várja _____ gyerekeket.

_____ Margitszigeten _____ árvíz már ellepi _____ pad felét.

_____ Lánchíd _____ Budapest legrégebbi hídja, _____ Széchenyi Istvánnak köszönheti építése ötletét.

_____ Természettudományi Múzeumban sok érdekesség van, _____ bejáratánál _____ bálna csontváza lóg _____ mennyezetről.

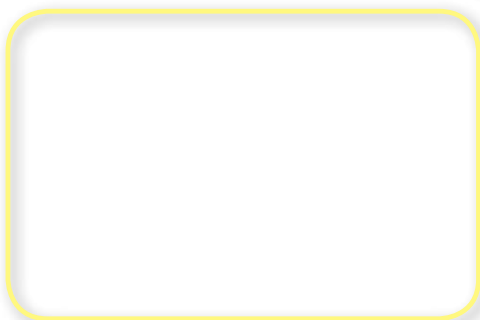
_____ Mátyás-templom még _____ árnyékos képen is gyönyörű.

_____ Keleti pályaudvarról indulnak _____ vonatok _____ Miskolcra.

_____ Vidám Park mellett van _____ Állatkert, ahol _____ teljes napot is el lehet tölteni _____ állatok és növények között.

_____ Libegőn ülünk, hátunk mögött van _____ János-hegy, előttünk _____ Budapest és _____ csodálatos kilátás.

14. Melyik képhez melyik mondat illik a 13. feladatból? Melyik mondatnak üres a párja? Rajzold a keretbe, amiről a mondat szól!

Készült a Miskolc Egyetemi Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

15. Nézd meg a 13. feladatban a két színes igét! Válogasd szét őket a ragozás szerint!

várja ellepem várnak ellepnek várjátok
 várom ellepjük ellep
 várók ellepek ellepsz elleptek
 várják ellepünk várjuk vársz
 várunk várod elleped
 vár ellepi vártok ellepik
 ellepítek

	várni valamit	ellepni valamit	várni azt	ellepni azt
E/1				
E/2				
E/3			várja	
T/1				
T/2				
T/3				

16. Olvasd el a szöveget! Húzd alá a főnévi igeneveket! Karikázd be a Mivel? kérdésre válaszoló szavakat!

Magyarország fővárosába érkezhetsz autóval, busszal, vonattal és repülővel is. Budapesten nagyon sok közlekedési eszköz van. Sok villamos és autóbusz jár, de vannak trolibuszok is. Fővárosunknak három metróvonalra van, a negyedik jelenleg készül. Lehet még hajóval közlekedni a Dunán. Nagyon hangulatos felhajózni Visegrádig, ahol meg lehet nézni a várat, és lehet kirándulni a Dunakanyarban.

17. Írj kérdéseket a válaszokhoz a szöveg alapján!

- _____
- Autóval, busszal, vonattal, sőt még repülővel is.
- _____
- Vannak autóbuszok, trolibusz, villamos és metró.
- _____
- A Dunán. Meg lehet nézni a várat, és lehet kirándulni a Dunakanyarban.
- _____
- Nem, még csak három, a negyedik még nem készült el.

18. Állítsd sorrendbe a települések fajtáit! Kezdd azzal, ahol a legkevesebb ember él!

város

falu

főváros

tanya

Kösd össze a lakosok számával a település fajtáját!

legtöbb

kevés

legkevesebb

sok

19. Kérdezd meg vagy nézz utána az interneten, atlaszban!

Hány megyéje van Magyarországnak? _____

Hány megyeszékhelye van Magyarországnak? _____

Minek a megyeszékhelye Debrecen? _____

Minek a megyeszékhelye Miskolc? _____

Mi a megyeszékhelye Pest megyének? _____

20. Olvasd el a szöveget!

Miskolc Magyarország egyik legnagyobb városa. Borsod-Abaúj-Zemplén megye megyeszékhelye. Ebben a városban van a Miskolci Egyetem, ahol ezeket a könyveket készítjük nektek. Miskolcon sok érdekes látnivaló van. Miskolctapolcán van a Barlangfürdő. Ez egy igazi barlang, ami tele van medencékkel. Miskolc szélén megnézheted a Diósgyőri várat. Miskolc a Bükk hegység lábánál fekszik, kedvenc kirándulóhely a Hámori-tó partján fekvő Lillafüred. Ide erdei kisvasúttal is eljöhetsz a látogató, csónakázhat a Hámori-tavon, sétálhat, és megnézheti Lillafüred két barlangját, és kirándulhat a Bükkben.

21. Másold le a **Mije? kérdésre felelő szavakat! Írd át a szavakat: feleljenek a **Mijük?** kérdésre!**

22. Húzd alá a **-hat/-het toldalékot tartalmazó szavakat a szövegben!**

23. Melyik mondat toldalékait írtuk le a szövegből? Másold le!

-ben, -ban, -et, -et, -jük

24. Tegyé! ✗ jelet a hamis, ✓ jelet az igaz állítások mellé!

Miskolc nem a Bükk hegység lábánál fekszik.

Miskolc Magyarország fővárosa.

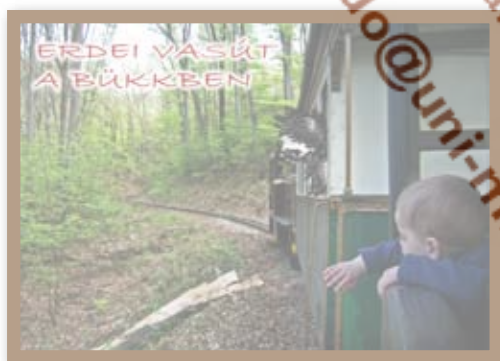
Miskolc Borsod-Abaúj-Zemplén megye fővárosa.

A Barlangfürdő Miskolctapolcán van.

Lillafüredre erdei vasúttal is mehetünk.

Miskolctapolca a Hámori-tó partján van.

Ezeket a könyveket a Miskolci Egyetemen készítjük nektek.

Készült a Miskolci Egyetemen

EGYÜTTTARTÁS
MISKOLC
Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

együttthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

A FÉNYKÉPEK FORRÁSAI

A kiadvány készítése során interneten fellelhető jogdíjmentes, közkincs (ún. Public Domain) fájlokat is használtunk. Ezek a fájlok az alábbi oldalakról származnak:

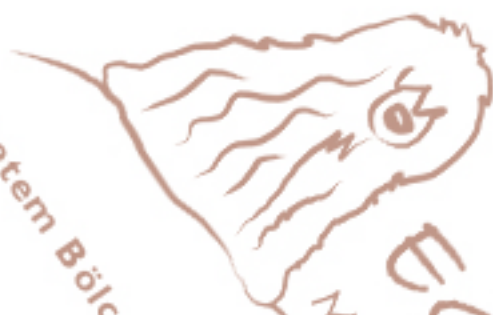
- ✿ <http://www.publicdomainpictures.net>
- ✿ <http://www.nasa.gov/>
- ✿ <http://www.wpclipart.com/index.html>
- ✿ <http://www.republicdomain.com>
- ✿ <http://flagartist.com>
- ✿ <http://www.pdphoto.org>
- ✿ <http://commons.wikimedia.org>

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar

EGYÜTTTHALADÓ

MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

Készült az Európai Unió Európai Integrációs Alapjának támogatásával

